

ENNAKKOTIETOA IKÄIHMISTEN PERHEHOIDOSTA KIINNOSTUNEILLE

Arvostamme kiinnostustanne ikäihmisten perhehoitoa kohtaan ja toivomme yhteistyön kanssanne käynnistyvän! Toivomme myös, että seuraava tietopaketti antaa teille perustietoa perhehoidosta ja ennakoivalmennuksesta.

Mitä ikäihmisten perhehoito on?

Perhehoidolla tarkoitetaan ikäihmisen **hoivan ja huolenpidon** järjestämistä **ympäri vuorokautisesti** perhehoitajan kodissa. Perhehoidon järjestämisen lähtökohtana ovat ikäihmisen tarpeet. Perhehoito voi olla jatkuvaa tai lyhytaikaista esimerkiksi omaishoitajan vapaan aikana. Vaikka perhehoito on lähtökohtaisesti ympärivuorokautista hoivaa ja huolenpitoa, voidaan perhehoitoa järjestää myös osavuorokautisesti esimerkiksi omaishoitajan työssäkäynnin tai vapaan ajaksi.

Perhehoito toteutetaan yhteistyössä kunnan muiden sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa. Koska perhehoito on avohoitoa, perhehoidossa oleva ikäihminen on oikeutettu saamaan esimerkiksi kotihoidon palveluja.

Perhehoito tarjoaa ikäihmiselle pysyvät ihmissuhteet. Koti elinympäristönä mahdollistaa ikäihmiselle arjen toimiin osallistumisen omien voimavarojen puitteissa. Lähes kaikilla perhehoitoon tulevilla ikäihmisillä on jokin muistisairaus. Perhehoito sopii myös ikäihmisille, jotka kokevat yksinäisyyttä tai turvattomuutta. Perhehoitoa voidaan käyttää myös tilanteissa, joissa ikäihminen on esim. sairaalahoidon jälkeen toipilaana ja tarvitsee tukea ennen kotiutumistaan.

Toimeksiantosopimus ja perhehoidon toimintaohje

Kunta ja perhehoitaja tekevät perhehoidosta **toimeksiantosopimuksen**. Toimeksiantosopimuksessa sovietaan perhehoidosta maksettavasta hoitopalkkiosta, perhehoidosta aiheutuvien kustannusten korvaamisesta sekä perhehoitajan muusta tuesta, kuten vapaista, niiden järjestämisestä, työnohjauksesta ja täydennuskoulutuksesta. Ikäihmisten perhehoidosta maksettavien hoitopalkkioiden ja kulukorvausten taso ja määräytymisperusteet määritellään kuntakohtaisissa ikäihmisten **perhehoidon toimintaohjeissa**. Perhehoidon toimintaohjeesta saa paljon muutakin tietoa kunnan järjestämästä ikäihmisten perhehoidosta. Toimeksiantosuhte ei ole työsuhde eikä toimeksiantosuhteinen perhehoitaja ole yrittäjä.

Ennakoivalmennuksen tarkoitus

Ennakoivalmennuksen tarkoituksena on **antaa tietoa** ja mahdollisuus **perehtyä ennakoita** ikäihmisten perhehoitajan tehtävään. Valmennus pohjautuu ikäihmisiä hoitavalta perhehoitajalta edellytettäviin **valmiuksiin**. Valmennustapaamisissa käsiteltävät teemat koskevat vanhuutta elämänvaiheena, ikääntymisen mukanaan tuomia muutoksia, toimintakyvyn tukemista, yhteistyötä sekä perhehoitajana toimimiseen liittyviä kysymyksiä. Valmennuksessa pohditaan, mitä perhehoitoon tuleminen merkitsee ikäihmiselle, hänen läheisilleen sekä perhehoitoperheelle. Valmennuksessa käsitellään myös, mitä perhehoidon tiloilta edellytetään. Valmennus sisältää perhehoitajan ja kunnan välisen toimeksiantosopimuksen tekemistä koskevat asiat, perhehoidon tukimuodot ja perhehoitajan asemaan liittyvät asiat.

Valmennuksen käynnistymisvaiheessa ei tarvitse tietää tai olla varma halustaan tai kyvyistään ikäihmisten perhehoitajan tehtävään. Valmennuksessa saatava tieto auttaa tekemään päätöksen perhehoitajaksi ryhtymisestä. Valmennus selkiyttää myös sitä, sopiiko omaan elämäntilanteeseen paremmin lyhyt- vai pitkäkestoinen perhehoito.

Valmennus on myös oppimisprosessi ja sen tarkoituksena on auttaa osallistujia kehittämään tietoja ja taitoja, joita perhehoitoon tulevien ikäihmisten perhehoidossa tarvitaan.

Ennakovalmennus koostuu seitsemästä ryhmätapaamisesta, jotka kestävät keskimäärin kolme tuntia kerrallaan. Ensimmäisessä tapaamisessa saat valmennuskansion, joka sisältää kunkin tapaamisen keskeiset asiat, kotitehtävät ja lisämateriaalia tapaamisten teemoista. Ennakovalmennukseen kuuluu vähintään yksi tapaaminen perheen kotona, johon osallistuvat kaikki kotona asuvat perheenjäsenet. Yhteisessä loppuarviointikeskustelussa käydään läpi valmennukseen osallistuvan valmiudet. Osallistuja saa valmiuksista kirjallisen lausunnon.

Ikäihmisen perhehoitajalta edellytettävät valmiudet:

- 1) Pitää huolta ikäihmisen hyvinvoinnista.
- 2) Auttaa ja tukea ikäihmistä hänen omien voimavarojensa hyödyntämisessä ja toimintakyvyn ylläpitämisessä.
- 3) Mahdollistaa ja tukea ikäihmisen ja hänen läheistensä yhteydenpitoa.
- 4) Tehdä yhteistyötä ikäihmisen asioissa.
- 5) On valmis sitoutumaan perhehoitajan tehtävään.

Koska ikäihmisen perhehoitoon sijoittava taho (useimmiten kunta) on juridisesti vastuussa perhehoidosta, se hyväksyy perhehoitajan ja kodin soveltuvuuden ikäihmisten perhehoitoon. Ikäihmisten perhehoitajaksi ryhtymisestä kiinnostuneiden henkilöiden kanssa selvitetään ennen ennakovalmennukseen osallistumista seuraavat tekijät:

1) Asunto-olosuhteet:

Otamme huomioon turvallisuusnäkökohdat ja sen, että ikäihmiselle on riittävästi tilaa.

2) Terveystila:

Millainen teidän fyysinen ja psyykinen terveytenne on? Onko teillä jokin sairaus tai vamma? Sairaus tai vamma ei välttämättä ole este, vaan kysymys on siitä, vaikuttaako se valmiuksiin ja kykyyn vastata ikäihmisen hyvinvoinnista. Tarvittaessa pyydämme teitä esittämään lääkärinlausunnon.

3) Taloudellinen tilanne:

Perhehoitajan talouden tulee olla vakaa. Tästä syystä pyydämme sinua selvittämään perheen taloudellisen tilanteen perhehoitajaksi hakevan perustietolomakkeessa.

4) Perhetilanteen ja taustan selvitys:

Jokaisesta perhehoitajaksi haluavasta pyydämme lausunnon kotikunnalta ennen ennakovalmennuksen käynnistymistä. Kysymme, onko heillä tiedossa asioita, jotka voisivat olla esteenä perhehoitajaksi ryhtymiselle liittyen terveydentilaan, asuinolosuhteisiin, taloudelliseen tilanteeseen, päihdeongelmiin jne. Perhehoitajaksi hakevan perustietolomakkeessa kysymme teiltä luvan em. lausunnon pyytämiseen.

Selvittäessämme kanssanne edellä mainittuja perusedellytyksiä, joudutte tuomaan esiin hyvin henkilökohtaista tietoa itsestänne ja ymmärrämme, että se voi tuntua teistä epämukavalta. Tietojen antaminen ja keskustelu työntekijän kanssa on kuitenkin luottamuksellista. Perusedellytysten selvittämisen tarkoituksena on turvata ikäihmiselle hyvä perhehoito.

”Ei tämä ollut ensimmäinen kerta, kun kotoa lähdin. Tämä on ollut hyvä hoitopaikka. Ihan kuin olisi kotona.”

- Väinö K, Kainuu -